



Nazmi Arıkan

**FEN BİLİMLERİ**

Eğitim Kurumları

## ÜNİVERSİTE HAZIRLIK / REHBERLİK BİRİMİ VELİ BÜLTENİ

### MESLEK SEÇİMİ

**Meslek;** kişilerin yaşamlarını sürdürebilmeleri, insanlara yararlı hizmet veya mal üretebilmeleri için belli bir eğitim sürecinden geçerek kazandıkları bilgi ve becerilere dayalı, kuralları belli olan iş olarak tanımlanmaktadır.

Meslek, yaşamın önemli bir bölümünü kapsayan veya yaşam kalitesini etkileyen bir unsurdur. Bu nedenle doğru meslek seçimi ve süreçleri konusunda bilgi sahibi olmak gelecekteki yaşam biçiminin belirlenmesi açısından önemlidir.

#### Meslek sahibi olmanın temelinde aşağıdaki faktörler yatar:

- Gizli güçleri geliştirme (Kendini gerçekleştirme)
- Psikolojik doyum (Takdir edilmek, mutlu olmak)
- Sosyal gereksinim (Sosyal ilişkiler kurma)
- Ekonomik kazanç

#### MESLEK SEÇİMİ NEDİR?

Meslek seçimi; kişinin var olan meslekler içinden yapabileceğine inandığı, kendisine maddi ve manevi kazanç sağlayacağını düşündüğü mesleğe yönelmesidir. Kişinin herhangi bir mesleğe yönelmesini etkileyen çeşitli faktörler vardır. Bunlar;

- Kişinin geleceğe yönelik hayalleri, istekleri
- Kişinin cinsiyeti, fiziksel ve psikolojik özellikleri
- İlgiler, yetenekler ve zekâ
- Akademik başarı
- Öğretmenlerin, öğrencinin yetenek ve ilgilerine ilişkin görüşleri
- Arkadaş çevresinin düşünceleri
- Ailenin beklentileri, birey hakkındaki düşünceleri
- Ailenin sosyo-ekonomik düzeyi



- Çevrenin etkisi
- Teknolojik, sosyal, kültürel ve endüstriyel gelişmeler
- Mesleğin toplumdaki konumu ve mesleğe olan talep
- Mesleğin gelir düzeyi
- Mesleğin eğitim ve kariyer imkânları
- Ülkenin ekonomik yapısı, iş bulma olanakları vb.

## MESLEK SEÇİMİ NASIL YAPILMALIDIR?

Doğru meslek seçimi için kişinin kendini tanıması, meslekler hakkında bilgi edinmesi ve kendi özellikleriyle mesleklerin gerektirdiği özellikler arasındaki ilişkiyi kavraması önemli ve gereklidir.

İLGİLERİNİZ	İLGİLERİNİZ
Mekanik Ticaret Sosyal Yardım vb.	Sözel Yetenek Sayısal Yetenek -Şekil- Uzay İlişkilerini Görebilme Yeteneği Parmak Becerisi vb.
DEĞERLERİNİZ	SAĞLIĞINIZ
-Yaratıcılık -Liderlik -Yardımlaşma -Kazanç vb.	Ruhsal Yönden Bedensel Yönden

## MESLEK TANIMA KRİTERLERİ

Sağlıklı bir meslek seçimi yapabilmek için meslekleri tanımaya yönelik aşağıdaki sorulara cevap bulmak önemli ve gereklidir.

- Mesleğe sahip olmak için gereken özellikler (yetenekler, ilgiler, fiziksel, psikolojik ve kişilik özellikleri vb.)
- Mesleğin gerektirdiği eğitim (Mesleki ve teknik eğitim, sertifika ve yeterlilik eğitimleri, üniversite eğitimi, dil eğitimi vb.)
- Mesleğin çalışma ortamı (Çalışma yeri, saati) ve çalışma biçimi (gece-gündüz çalışma, nöbet tutma, evden uzun süreli ayrılma gerekliliği vb.)
- Mesleğe giriş koşulları (Mesleki yeterlilik sınavları)

- Meslekte ilerleme ve iş bulma olanakları
- Mesleğin olumlu ve olumsuz yönleri
- Kazanç durumu vb. birçok faktör hakkında bilgi sahibi olmayı gerektirir.

Meslekler hakkında bilgi edinebilmek için öğrenci iş yerlerini ziyaretetmeli (bir iş gününü görme), gözlem ve incelemeler yapmalı, meslek elemanları ile görüşüp meslekleri hakkında bilgiler almalı ve mesleki seminerlere katılmalıdır.

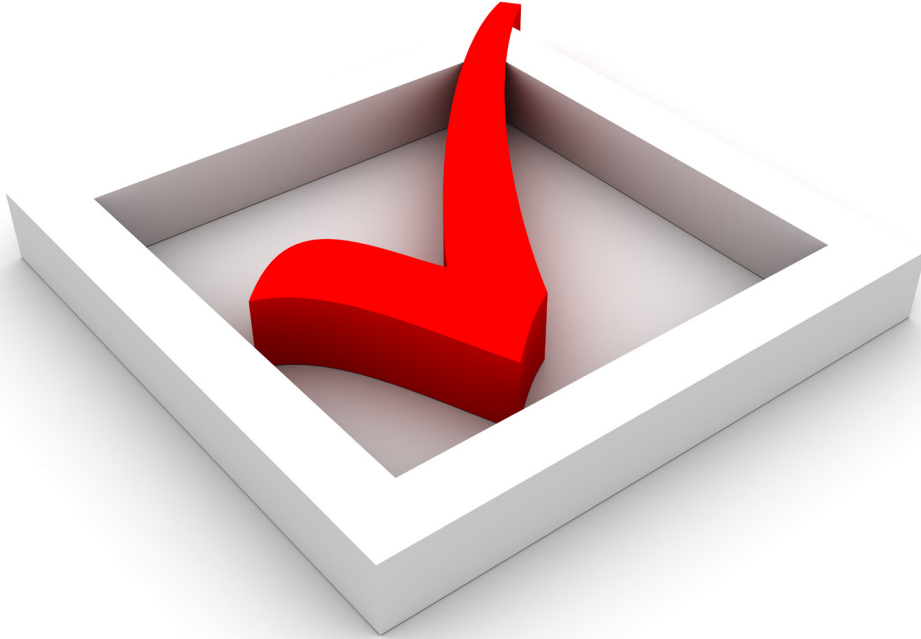
## MESLEKİ KARAR SÜRECİNDE AİLELER

Çocuğun kendi ilgi, yetenek ve beklentileri doğrultusunda seçim yapmasına izin verilmelidir. Anne baba olarak yapılacak en büyük destek ilgi ve yeteneklerini tanımada ona yardımcı olmaktır. Bu konuda yapacağınız gerçekçi geribildirimler çocuğunuzun meslek seçiminde karar vermesini kolaylaştırır.

Çocuklarınızla meslek seçimini konuşurken şu söylemlerden kaçının: “Ben olamadım sen olacaksın”, “Komşunun çocuğu oldu ama...”, “Bak kardeşin...”, “Ancak senin gibi bir tembel bu alanı seçer...” Bu tür söylemler çocuk üzerinde olumsuz etki yaratır, aile-çocuk iletişimine zarar verir.

Motive edici sözler kullanmaya çalışın. “Çaba gösterdikçe başarılı olduğunu görüyorum”, “Bu işi yapabileceğini biliyorum”, “Yaptıklarını takdir ediyorum”, “Eminim ki bu şekilde çalışmaya devam edersen hedefine ulaşacaksın.” Çaba ve gelişmelerinin fark edildiği ve olumlu yönlerinin vurgulandığını gören çocuk, kendi geleceğine sahip çıkması gerektiğini öğrenir.

İnsanlar yetenekleri yönünden eşit değildir. Gelişimi başkalarıyla kıyaslayarak değil, kendi içinde değerlendirilmelidir. Bir mesleğin çok para kazandırdığı, kolay, rahat ve eğlenceli olduğu için seçilmesi yaratıcılığı ve üretkenliği baltalayabilir. Unutmayın ki çocuğunuz seçtiği meslekle büyük oranda yaşamını nasıl geçireceğini belirlemiş olacaktır.



Meslek seçim kararı uzun bir süreçtir. Dolayısıyla çok dikkatli ve özenli olunmalı, aceleye getirilmemeli ve birilerinin hatırı için meslek seçimi yapılmamalı. Toplumca kariyeri yüksek olduğu belirtilen meslekten çok çocuğunuzun kendini gerçekleştirebileceği, mutlu ve başarılı olabileceği bir mesleği seçmesini sağlayın.